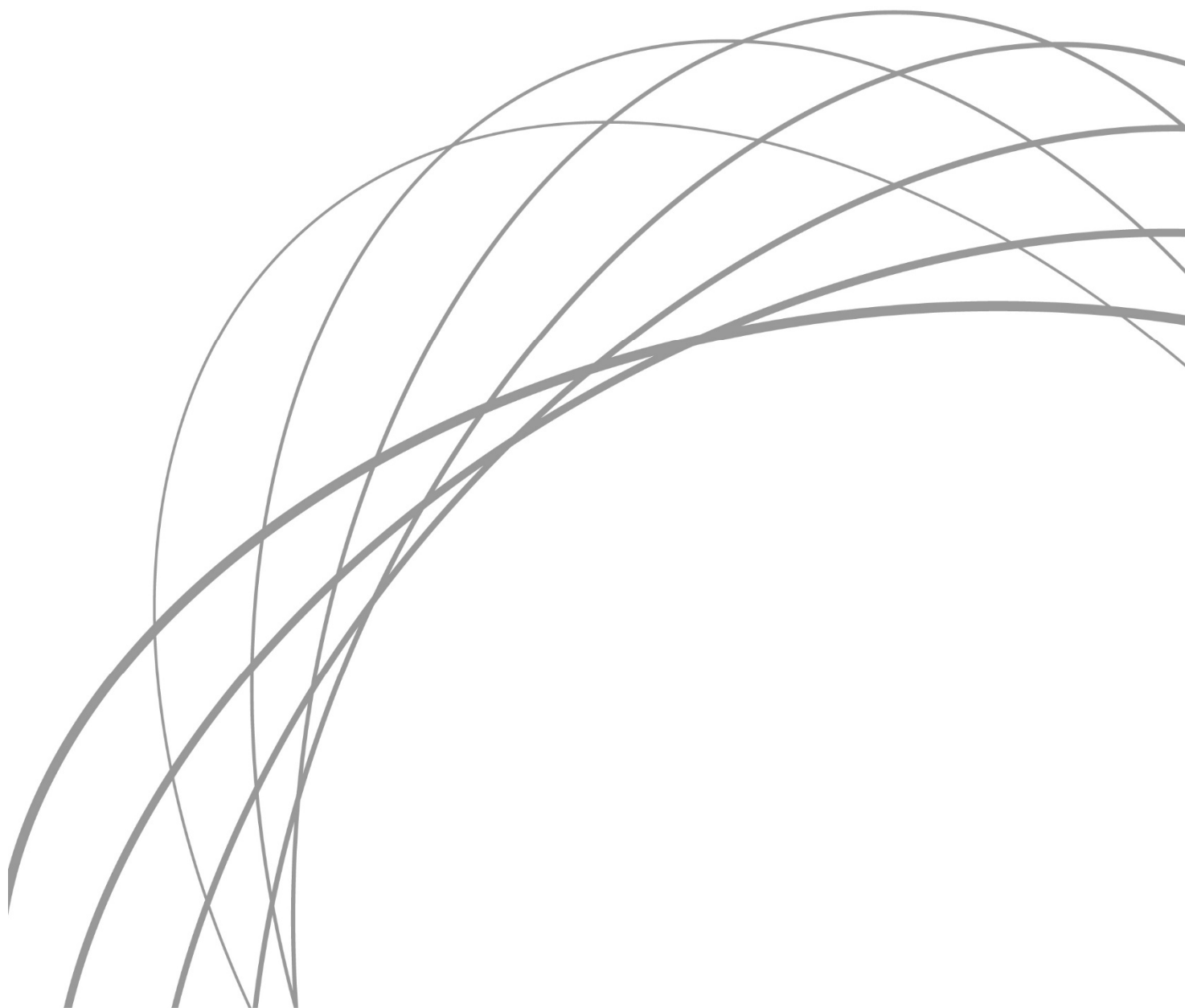

Framtida stödinsatser på bredbandsområdet

Avdelningen för samhällsfrågor
Johan Levin
08-678 58 68
johan.levin@pts.se

Innehåll

1 Sammanfattning	2
2 Bakgrund	3
Bredbandsstrategin och bredbandsmarknaden idag	3
Uppdraget	4
3 Erfarenheter från nuvarande stödordning	5
Byaföreningarna	5
Kommersiella marknadsaktörer	7
Den regionala respektive kommunala nivån	8
4 Alternativ modell för vägen framåt	8
5 Särskilt om den parlamentariska landsbygdskommitténs betänkande	10
6 Vad behövs för en rättssäker uppifrån och ner-modell?	11
7 Vem borde förvalta och/eller administrera ett framtida stöd?	15
PTS som huvudman för en framtida stödinsats	16
Andra möjliga aktörer för administrationen av en framtida stödinsats	17
8 Kostnader förknippade med en ny stödordning	18

1 Sammanfattning

Utbyggnaden av bredband i Sverige har nu kommit till ett sådant skede att det blir svårt att åstadkomma en effektiv utbyggnad i kvarvarande områden genom en fördelning av stödmedel som huvudsakligen styrs av ansökningar, som i den nuvarande s.k. nerifrån och upp-modellen. För att möta utmaningarna för bredbandsutbyggnaden i kvarstående områden och för att kunna nå de mål som satts upp i regeringens bredbandsstrategi¹ bedömer PTS att det behövs en högre grad strategisk styrning än vad som i normalfallet kan åstadkommas genom ett ansökningsstyrt bredbandsstöd.

Om vi ska frånga en ansökningsstyrt stödförfarande krävs det ett centralt styrt system där offentliga aktörer gör kartläggningar och prioriteringar över de områden som behöver stöd samt konkurrensutsätter bredbandsutbyggnaden. Mot den bakgrunden anser PTS, liksom den parlamentariska landsbygdskommittén, att en ny stödordning bör utgå från en uppifrån och ner-modell. Vad gäller huvuddragen för en sådan stödordning föreslår PTS följande:

- För att främja rättssäkerheten och förutsebarheten i en ny stödordning bör det enbart finnas **ett** statligt stöd för bredbandsutbyggnad framöver.
- För att åstadkomma ett stödsystem som är utformat för just bredbandsutbyggnad och anpassat för den svenska bredbandsmarknaden bör ett nytt bredbandsstöd vara ett nationellt stöd utanför landsbygdsprogrammet och den Europeiska regionala utvecklingsfonden. Den nya stödordningen bör utformas i enlighet med statsstödsreglerna och på ett sådant sätt att det ryms inom gruppundantagsförordningen.²
- För att säkerställa en effektiv resursanvändning bör det vara möjligt att påverka var stödmedel fördelas genom kartläggning och prioriteringar på regional nivå.

PTS bedöms vara en tänkbar aktör för förvaltningen av ett framtida bredbandsstöd. En sådan förvaltning förutsätter att det är fråga om en uppifrån och ner-modell där PTS är beslutande och där offentliga aktörer på regional nivå står för att kvaliteten i kartläggningarna av behoven hålls, konkurrensutsätter stödet samt ser till att utbyggnadsplaner upprätthålls.

För en effektiv och rättssäker stödordning bedömer PTS att förvaltande respektive administrerande myndigheter behöver resurser i form av personal

¹ Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi (N2016/08008/D)

² Kommissionens förordning nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

med erfarenheter av bredbandsområdet och stödförvaltning. Därutöver krävs det utbildningsinsatser och fortlöpande kompetensutveckling på området samt ett IT-system som knyter samman den beslutande myndigheten med administrerande myndigheter på regional nivå.

2 Bakgrund

Bredbandsstrategin och bredbandsmarknaden idag

Enligt regeringens bredbandsstrategi är det kortsiktiga målet att 95 procent av alla hushåll och företag i Sverige ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020. Senast 2025 är målsättningen att 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 1 Gbit/s, 1,9 procent bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s, och 0,1 procent bör ha tillgång till minst 30 Mbit/s.³

Av den bredbandskartläggning som PTS tar fram årligen framgår att ca 71 procent av alla hushåll och företag i Sverige hade tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s i oktober 2016.⁴ Enligt PTS uppföljning av regeringens bredbandsstrategi är det möjligt att nå målet att 95 procent av alla hushåll och företag i Sverige ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s 2020. Det förutsätter dock fortsatt höga investeringar i nivå med de investeringar som gjorts de senaste två åren.⁵

Det är idag möjligt att få statliga medel och EU-medel för bredbandsutbyggnad i områden där det saknas kommersiell investeringsvilja genom det s.k. landsbygdsprogrammet.⁶ I de nordligare delarna av Sverige är det även möjligt att erhålla sådana medel genom den Europeiska regionala utvecklingsfonden, nedan regionalfonden.⁷ Såväl bredbandsstödet inom landsbygdsprogrammet som bredbandsstödet inom regionalfonden har en nuvarande programperiod som löper från 2014 till 2020. Inom regionalfonden har det för den aktuella programperioden avsatts ca 600 miljoner kr till bredbandsutbyggnad. Motsvarande summa inom landsbygdsprogrammet är 3,25 miljarder kr. Det finns en stor efterfrågan på dessa medel och en större del av dem är redan intecknade. Regeringen har nyligen beslutat om ytterligare en miljard kr till bredbandsutbyggnad inom ramen för landsbygdsprogrammet.⁸ Dessa medel har

³ Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi (N2016/08008/D)

⁴ PTS mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2016, PTS-ER-2017:7.

⁵ Uppföljningen av regeringens bredbandsstrategi 2017, PTS-ER-2017:6. Enligt rapporten uppgick investeringarna till 14 miljarder under 2016 och 12 miljarder 2015.

⁶ Se förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder samt Statens Jordbruksverks föreskrifter SJVFS 2016:19.

⁷ Se förordning (2015:212) om statligt stöd inom Europeiska regionala utvecklingsfonden.

⁸ Regeringsbeslut 2017-11-02 (N2017/06718/HL). Av dessa ökade medel till bredbandsutbyggnad utgör 150 miljoner kr medel som omfördelats inom landsbygdsprogrammet.

dock inte tillförts programmet ännu eftersom ett sådant tillskott kräver en ändring i programmet.

I det underlag till marknadsanalys som PTS har levererat till Statens jordbruksverk, nedan Jordbruksverket, i juni i år bedömer PTS att den kommersiella utbyggnaden av infrastruktur för bredband de närmsta tre åren kommer att täcka merparten av Sveriges tätorter och nära hälften av landets småorter. PTS bedömer vidare att det kommer ske en begränsad utbyggnad helt på kommersiell basis på landsbygden under de närmsta tre åren och att bredbandsstöden fortsatt kommer att ha avgörande betydelse som stimulansmedel för utbyggnaden av bredband i sådana områden.⁹

Baserat på länsstyrelsernas prognostisering har PTS gjort bedömningen att behovet av bredbandstöd för perioden 2017 – 2018 är ca 2,5 miljarder kr till 3 miljarder kr per år inom enbart landsbygdsprogrammet.¹⁰

Uppdraget

Regeringen har gett PTS i uppdrag att analysera och föreslå hur framtida insatser för bredbandsutbyggnad med statliga medel kan utformas. PTS ska även undersöka vilken statlig aktör som skulle kunna administrera sådana insatser och vilka kostnader som är förknippade med en sådan administration.¹¹

Uppdraget ges för att säkerställa att statliga medel även framöver används på ett så effektivt sätt som möjligt utifrån mål och prioriteringar för digitaliseringspolitiken. Enligt regeringen behöver utformningen av framtida möjliga insatser undersökas eftersom utbyggnaden av bredband når allt längre ut och de områden som saknar tillgång till snabbt bredband är allt mer glest befolkade och spridda.

Inom ramen för uppdraget ska PTS beakta erfarenheter från de stödsystem som finns idag och ta hänsyn till relevant reglering på området. I uppdraget ingår vidare att ta ställning till de förslag med koppling till utformningen av stödinsatser på bredbandsområdet som den parlamentariska landsbygdskommittén har lagt fram i sitt slutbetänkande i början av året.¹²

I framtagandet av denna promemoria har PTS inhämtat synpunkter från Jordbruksverket, Tillväxtverket, länsstyrelserna, Sveriges Kommuner och Landsting samt de regionala bredbandskoordinatorerna.

⁹ Underlag till Statens jordbruksverk inför 2017 års uppdatering av marknadsanalysen, dnr 17-5272.

¹⁰ Sammanställning av stödmedel till bredbandsutbyggnad samt prognostisering avseende efterfrågan, dnr 17-626.

¹¹ Regeringsbeslut 2017-06-08 (N2017/04101/D).

¹² För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd, SOU 2017:1.

3 Erfarenheter från nuvarande stödordning

Byaföreningarna

Den nuvarande stödordningen inom landsbygdsprogrammet bygger på efterfrågan på lokal och regional nivå. Fördelningen av stödmedel inom programmet är en s.k. nerifrån och upp-modell som utgår från ansökningsförfaranden. Viktiga aktörer i utbyggnaden på landsbygden har därför varit lokala konsumentorganisationer som organiserat sig, ofta i form av ekonomiska föreningar, s.k. byaföreningar, för att ansöka om bredbandsstöd för sina områden.

Genom att organisera sig i byaföreningar för bredbandsprojekt har konsumenterna åstadkommit en hög anslutningsgrad vilket har sänkt kostnaden per anslutning. Byaföreningarna har påverkat utbyggnaden av bredband på bl.a. följande sätt.

- Byaföreningarna är ofta mycket effektiva i sin marknadsföring. I nuvarande programperioden för landsbygdsprogrammet har anslutningsgraden varit avgörande för att över huvud taget komma ifråga vid prioriteringarna mellan projekt. Det har gett ytterligare incitament att sälja in bredband till bygdens fastigheter. Den marknadsbearbetning som byaföreningarna stått för har utförts på ideell basis vilket haft kostnadssänkande effekter för utbyggnaden.
- Genom sin lokalkännedom och genom att konkurrensutsätta utbyggnaden har de konsumentdrivna projekten pressat priserna på gräventreprenader, bl.a. genom att köpa in tillfälligt tillgänglig överkapacitet hos entreprenadfirmor.
- Genom sin lokalkännedom har byaföreningarna även lyckats effektivisera grävarbeten och gjort kostnadseffektiva dragningar av infrastrukturen, bl.a. genom goda kontakter med markägare (som ofta upplåter mark gratis till byanäten) och genom att vidta de förberedande åtgärder som behövs (t.ex. röjning av mark för att grävaren ska kunna utföra arbetet effektivt).
- Genom att konsumenterna i ett område gått samman och såväl ökat som samordnat efterfrågan i området har byaföreningarna kunna erbjuda marknadsaktörerna intressanta affärer. Marknadsaktörerna har sedan hösten 2014 svarat upp mot detta genom att införa affärsmodeller som riktar in sig mot byaföreningar. Dessa affärsmodeller bygger på de kostnadssänkande åtgärder som byaföreningarna utför.

Den konsumentdrivna utbyggnaden på landsbygden har således flera fördelar och effekterna av ovan nämnda fördelar har inom ramen för de två senaste

landsbygdsprogrammen varit en förutsättning för att möjliggöra investeringar i infrastrukturer för snabbt bredband.

Den konsumentdrivna utbyggnaden har dock vissa nackdelar. För det bredbandsstöd som lämnades under landsbygdsprogrammet 2010-2013 iaktogs problem där byaföreningar hade otillräckliga resurser och kompetens för juridiska avvägningar och marknadsanalyser. Det kan konstateras att utbyggnadsprojekten är komplexa till sin natur och kräver, utöver juridisk kompetens i bl.a. bredbandsstödsfrågor, även kompetens inom projektledning, teknik, administration och marknadsföring samt upphandlingsliknande förfaranden. Komplexiteten av själva projekten och bredbandsstödsregelverket har medfört ett stort behov av information och kommunikation. Lokalt eller regionalt finns praktiskt stöd att få i större eller mindre utsträckning, ibland genom att det har uppstått en marknad som tillhandahåller tjänster till byaföreningarna. Byanätsforum, eller någon annan aktör, kanske kan utvecklas till en intresseorganisation för byaföreningarna.¹³ I dagsläget är dock Byanätsforum, som en organisatorisk del av en myndighet, begränsat till att bidra med information och tillhandahålla en plattform för föreningarna att diskutera i.

För att ett byaföreningsprojekt ska komma till stånd krävs att kostnaderna kan matchas mot den lokala efterfrågan. Byaföreningarna får i regel räkna på kostnaderna för varje enskilt tillkommande anslutning för att bedöma hur långt en utbyggnad kan nå. Om kostnaderna för att ansluta en tillkommande glest belägen fastighet påverkar anslutningsavgifterna till en nivå där efterfrågan avtar nödgas föreningen utesluta den fastigheten. Det har i vart fall blivit konsekvensen under de senaste programperioderna då efterfrågan av stödmedel inom landsbygdsprogrammet har överstigit tillgängliga stödmedel. Kvar utan utbyggnad blir alltså områden/hushåll som inte kommit med i stödsökandenas avgränsningar av stödområden. Detta får, utöver förekomsten av luckor i utbyggnaden, även konsekvenser för de personliga relationerna inom området. På ett personligt plan måste byaföreningar som ansöker om bredbandsstöd bestämma vilka som får vara med i utbyggnaden och vilka som inte ska inkluderas, vilket kan vara en börda att besluta i relation till sina grannar.

Områden där eldsjälur saknas och områden som inte kunnat prioriteras inom ramen för avsatta medel t.ex. mindre och mer glest befolkade områden med lägre anslutningsgrad (d.v.s. projekt som sannolikt har ett större behov av stöd jämfört med projektområden som inkluderar även icke-stödberättigade tätorter eller som täcker större områden) blir även de utan utbyggnad. En sådan fragmenterad utbyggnad riskerar att minska möjligheterna att kostnadseffektivt nå så många som möjligt i utbyggnaden av bredband framöver.

¹³ Byanätsforum är ett initiativ som lanserades 2015 av regeringens Bredbandsforum. Deltagande är kostnadsfritt och alla byanät är välkomna att anmäla intresse om att bli medlemmar.

Den ansökningsstyrda stödmodellen kan också medföra många och små aktörer i den mån byaföreningar väljer att äga näten själva fortsättningsvis. I ett utbyggnadsskede kan föreningarna ha svårigheter med kravställningen och att syna marknadsaktörernas påståenden om hur ett nät bör byggas, vilket i längden kan påverka nätens kvalitet. Många och små aktörer kan också bidra till att tjänsteleverantörer måste ingå avtal med många nätägare vilket kan ge höga transaktionskostnader och variationer i kvalitet mellan olika nät. Det skulle i sin tur kunna leda till svårigheter att implementera t.ex. välfärdstjänster. Denna svårighet skulle kunna undanröjas om byaföreningarna organiserar sig i branschorganisationer för att kunna erbjuda likformiga erbjudanden, i den mån det är möjligt enligt konkurrenslagstiftningen.

Kommersiella marknadsaktörer

Under 2016 har en markant förändring märkts av genom att kommersiella marknadsaktörer¹⁴ i allt större utsträckning har byggt i områden utanför tätorter utan stöd.¹⁵ Under den pågående programperioden i landsbygdsprogrammet har också bredbandsstöden i högre grad gått till de kommersiella marknadsaktörerna. Dessa aktörer har kunnat projektera för en hög anslutningsgrad i sina stödansökningar och därmed prioriterats i de handläggande myndigheternas urvalsprocesser.¹⁶

Riksrevisionen har i sin granskning av regeringens insatser på bredbandsområdet lyft fram vissa risker med de kommersiella aktörernas roll som stödsökande inom landsbygdsprogrammet. Riksrevisionen menar att det blir svårt att fastställa vilka områden som är kommersiellt attraktiva när dessa aktörer söker bredbandsstöd och att de verktyg som finns inom landsbygdsprogrammet för att säkerställa att stöd inte beviljas till kommersiellt attraktiva områden är otillräckliga. Det finns en oro över att kommersiella aktörer väljer att inte delge information om var de har planer på att bygga ut utan stöd för att i första hand söka stöd i det området istället. Samtidigt har det visat sig vara svårt att bedöma sannolikheten i att en kommersiell marknadsaktör kommer att bygga ut bredband inom tre år i ett område som omfattas av en stödansökan, trots att aktören har anmält en sådan avsikt inom ramen för det offentliga samrådet som ska föregå ett beslut om stöd.¹⁷

Liksom med byaföreningarna finns det en risk att de kommersiella marknadsaktörerna utesluter fastigheter som är dyra att ansluta i sin utbyggnad, vilket i sin tur kan leda till en fragmenterad utbyggnad.

¹⁴ Här avses privata marknadsaktörer med vinstintressen som oftast är verksamma på en nationell nivå, d.v.s. inte byaföreningar eller kommunala bolag.

¹⁵ Se bl.a. PTS underlag till Statens jordbruksverk inför 2017 års uppdatering av marknadsanalysen, dnr 17-5272.

¹⁶ Se sammanställning av stödmedel till bredbandsutbyggnad samt prognostisering avseende efterfrågan, PTS rapportering enligt regeringsuppdrag, Dnr. 17-626.

¹⁷ Bredband i världsklass? – Regeringens insatser för att uppfylla det bredbandspolitiska målet (RiR 2017:13).

Den regionala respektive kommunala nivån

När det gäller offentliga aktörers engagemang i att främja utbyggnaden kan det konstateras att det ser olika ut både på regional och kommunal nivå.

Engagemanget hos dessa aktörer påverkas av hur långt de har kommit i digitaliseringsarbetet och med breddbandsstrategier men även av hur de uppfattar sin egen och andras roller. Det finns t.ex. offentliga aktörer som driver frågan att det ska finnas ett offentligt nät vid sidan av privata och det finns offentliga aktörer som har starka kopplingar till kommunalt ägda stadsnät. Enligt Riksrevisionens granskning av regeringens insatser på breddbandsområdet upplever de privata aktörerna att de inte alltid kan få till stånd en dialog om utbyggnaden med kommunerna och att stadsnäten i vissa fall utestänger dem.¹⁸ De regioner och kommuner som har identifierat utbyggnadsfrågan som en viktig strategisk fråga har ofta hittat lösningar för breddbandsutbyggnaden inom hela sitt område.¹⁹

På en övergripande nivå kan konstateras att mycket har hänt på den regionala nivån de senaste åren, både vad gäller marknadsintresse och genom införandet av regionala breddbandskoordinatorer. Nu pågår arbete för att förbättra de regionala breddbandskartläggningarna vilket ger ökade möjligheter att fördela medel regionalt och bättre anpassa stöden efter regionala förutsättningar.

4 Alternativ modell för vägen framåt

Utgångspunkten för regeringens breddbandsstrategi är en marknadsdriven utbyggnad i samklang med det offentligas behov och ansvar för långsiktigt hållbar tillgång till viktig infrastruktur. Av det följer att utvecklingen på breddbandsområdet ska vara marknadsstyrd med möjlighet till komplettering genom offentliga insatser i den mån det är nödvändigt.²⁰

Som nämnts inledningsvis gör PTS bedömningen att den kommersiella utbyggnaden av infrastruktur för bredband de närmsta tre åren kommer att täcka merparten av Sveriges tätorter och nära hälften av landets småorter. Det som återstår att bygga ut är till stor del glesbebyggda områden med allt längre avstånd mellan hushållen och företagen, d.v.s. områden där det finns en större risk för en fragmenterad utbyggnad.

För att möta utmaningarna för breddbandsutbyggnaden i kvarstående områden bedömer PTS att det behövs en högre grad strategisk styrning än vad som i normalfallet kan åstadkommas i den nuvarande s.k. nerifrån och upp-modellen som utgår från ansökningsförfaranden. Ett stödsystem med en ökad

¹⁸ Breddband i världsklass? – Regeringens insatser för att uppfylla det breddbandspolitiska målet (RiR 2017:13)

¹⁹ Se Stelacons rapport Kommunernas breddbandsstrategier och modeller för breddbandsutbyggnad.

²⁰ Se Sverige helt uppkopplat 2025 – en breddbandsstrategi (N2016/08008/D).

(centraliserad) styrning kan på ett effektivt sätt förenas med såväl regional påverkan om var stödet gör mest nytta som med förutsägbarhet för stödsökandena, samtidigt som det blir enklare att förebygga en fragmenterad utbyggnad när det är möjligt att ta ett helhetsgrepp om de områden som bedöms vara i behov av bredbandsstöd.²¹ En övergång till ett mer centralt styrt system förutsätter enligt PTS en ordning där en eller flera offentliga aktörer gör kartläggningar och prioriteringar över de områden som behöver stöd samt konkurrensutsätter bredbandsutbyggnaden i områden som identifieras som stödberättigade, en s.k. uppifrån och ner-modell.

Det lokala engagemang som nerifrån och upp-modellen bygger på har, som tidigare utvecklats, varit kostnadseffektivt ur ett stödmedelperspektiv. PTS anser att det i viss utsträckning skulle vara möjligt att inkludera krav på lokalt engagemang och/eller anslutningsgrad även i en uppifrån och ner-modell. Här skulle bl.a. kommunalt engagemang kunna ställas som krav för att ett projekt i en kommun ska komma ifråga för stödmedel, t.ex. genom att kommunen bidrar med att samla efterfrågan i sitt område.

För att dra nytta av konkurrensen mellan marknadsaktörerna är det nödvändigt att fundera vidare på hur projektområden ska avgränsas vid en konkurrensutsättning. Mindre projekt ökar möjligheterna för mindre aktörer att delta med anbud. Sådana projekt kan också vara nödvändiga för att åstadkomma en förtätning av redan utbyggda områden. Samtidigt kan möjligheterna till en kostnadseffektiv utbyggnad öka för stora projekt som på grund av skalfördelar i större utsträckning kan inkludera fler bredbandsanslutningar.

En del av den kritik som har riktats mot den nuvarande stödordningen har varit att anslutningsavgifterna i stödfinansierade projekt har varit för låga i relation till ordinarie affärsmodeller, d.v.s. affärsmodeller för projekt som inte är stödfinansierade, där anslutningskostnaden för hushållet i normalfallet har legat kring 15 000 – 26 000 kronor (inklusive grävarbeten)^{22, 23} I en uppifrån och ner-modell med en konkurrensutsättning av utbyggnad kan som krav på avtalsparten ställas att denne ska kalkylera med en anslutningsavgift i nivå med ordinarie affärsmodeller på marknaden eller med en viss summa. I kombination med krav på kommuners engagemang för att uppnå viss i förväg bestämd anslutningsgrad borde kostnadseffektivitet kunna uppnås. I alla fall om marknadsaktörerna tävlar i konkurrensutsättningsförfarandet.

²¹ Det finns exempel på att bredband till alla i ett område kan åstadkommas genom en konkurrensutsättning som ger den vinnande marknadsaktören i uppdrag att bygga bredband till samtliga hushåll och företag i området. I Halland har regionen ingått ett samverkansavtal med en marknadsaktör som har förbundit sig att erbjuda bredbandsnät till alla hushåll och företag i hela regionen.

²² PTS, Prisutvecklingen för mobiltelefoni och bredband, PTS prisrapport 2015, PTS-ER-2015:30.

²³ Den nuvarande stödordningen skapar incitament för kostnadseffektivitet, d.v.s. det finns ingen lägsta anslutningskostnad som sökanden måste ta ut av de som ansluts. Varje insparad krona leder istället till en lägre kostnad både för staten och för den som ansluts. Det riskerar att snedvrider förhållandet mellan stödfinansierade projekt och icke-stödfinansierade projekt.

5 Särskilt om den parlamentariska landsbygdskommitténs betänkande

Den parlamentariska landsbygdskommittén har i sitt slutbetänkande som ingångsvärde vad gäller bredbandsstöd att det krävs en uppifrån och ner-modell för att lösa de kvarvarande utmaningarna i utbyggnaden på landsbygden.²⁴ Som framgår ovan (och som även kommer till uttryck i PTS remissvar till kommitténs förslag till betänkande)²⁵ delar PTS denna bedömning. Vad gäller den mer konkreta utformningen av den stödordning som kommittén föreslår har dock PTS några kommentarer.

I landsbygdskommitténs betänkande föreslås följande:

- PTS ska kunna fördela medel till länsstyrelserna för upphandling av bredbandsutbyggnad i vissa områden. En del av dessa medel ska, som PTS förstår det, kunna användas direkt av PTS för att upphandla bredband till hushåll och företag som saknar uppkoppling.²⁶
- Jordbruksverket ska ges i uppdrag att utforma bredbandsstödet inom landsbygdsprogrammet 2021-2027 så att länsstyrelserna tillsammans med regionalt utvecklingsansvariga och kommuner kan upphandla snabbt bredband.
- PTS får meddela föreskrifter i form av riktlinjer för ett nationellt förfrågningsunderlag som ska kunna anpassas utifrån regionala förutsättningar.
- De regionala bredbandskoordinatorens uppdrag förtydligas så att det framgår att de ska utgöra en kontaktpunkt mot aktörerna som ingår i en upphandling.

PTS förstår det som att de medel om 300 miljoner kronor till bredbandsstöd som landsbygdskommittén föreslår att PTS ska förvalta skulle anslås fr.o.m. så snart som möjligt och fram till nästa programperiod för landsbygdsprogrammet. Enligt förslaget ska PTS fördela dessa medel till länsstyrelserna och ta fram riktlinjer för upphandlingarna. När väl nästa programperiod inleds ska Jordbruksverket återigen vara huvudman för stödet men då använda sig av en uppifrån och ner-modell i stället för den nuvarande ansökningsstyrda modellen.

²⁴ För Sveriges landsbygger – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd, SOU 2017:1.

²⁵ För remissvaret se PTS ärende med dnr 17-584.

²⁶ PTS har uttalat sig om möjligheten till upphandling av bredband till hushåll och företag som saknar internetuppkoppling i en rapport från den 2 maj 2017, se Översyn av nivån för funktionellt tillträde till internet, PTS-ER-2017:8. Landsbygdskommitténs förslag i det avseendet kommer därför inte att behandlas vidare i denna analys.

PTS bedömer att en sådan lösning där myndigheten fördelar medel och ger riktlinjer för konkurrensutsättningar enbart i mellanperioden fram till nästa programperiod riskerar att leda till ett rättsosäkert och icke förutsägbart förfarande. Själva regelutformningen kräver stora resurser för att hålla en god kvalitet och framtagandet tar tid. Varje övergång mellan olika stödordningar leder också till osäkerhet och behov av justeringar av affärsmodeller. Vidare kommer det att vara svårt för aktörerna att ta fram en affärsmodell som täcker hela riket inom den begränsade tid som det föreslagna stödet skulle vara tillgängligt. Mot den bakgrunden tror inte PTS att en sådan tillfällig ordning i avvaktan på nästa programperiod skulle vara effektiv.

Förslaget att PTS ska utforma nationella riktlinjer för bredbandsstöd har förts fram redan i SOU 2013:47.²⁷ Riktlinjerna skulle då rikta sig till huvudmännen för bredbandsstödet inom landsbygdsprogrammet och regionalfonden. Uppgiften att utfärda sådana riktlinjer fick dock inte genomslag i uppdraget att vara expertmyndighet i bredbandsstödsfrågor (som följer av PTS regleringsbrev). PTS anser att en ordning med riktlinjer från en aktör som inte är huvudman för stödet kan skapa otydlighet, bl.a. gällande vem som ansvarar för uttolkningen av riktlinjerna – PTS eller huvudmannen för stödet? Vidare riskerar en sådan ordning få otillräckligt genomslag mot bakgrund av myndigheternas självständighet enligt regeringsformen. En sådan ordning bedöms således inte kunna skapa den förutsägbarhet och likformighet som är nödvändig för ett konkurrensneutralt förfarande och för en enhetlig tillämpning.

Eftersom konsekvenserna av att inte följa gruppundantagsförordningen, nedan gruppundantaget, är allvarliga (stödsökanden kan behöva återbetala stödet helt eller delvis) bör det finnas en tydlig huvudman för bredbandsstödet som har ett bestämmande inflytande över dess utformning. En befogenhet att utfärda föreskrifter och/eller riktlinjer bör inkludera alla de moment som krävs för att skapa en rättssäker ordning, inklusive säkerställning av öppenhet och kontroll samt uppföljning.

Som en generell synpunkt till slutbetänkandet från den parlamentariska landsbygdskommittén kan tilläggas att det är oklart hur förslagen förhåller sig till de regelverk som finns på området, däribland relevant EU-reglering.

6 Vad behövs för en rättssäker uppifrån och ner-modell?

För att skapa ett kostnadseffektivt system som kan täcka till de luckor som finns kvar bedömer PTS att fokus bör riktas på ett stödsystem för

²⁷ Effektivare bredbandsstöd, delbetänkande av Utredningen om utvärdering av bredbandsstrategin, SOU 2013:47

bredbandsutbyggnad. PTS ser därför helst att det enbart finns **ett** statligt stöd för bredbandsutbyggnad framöver.²⁸ Det skulle främja rättssäkerheten och förutsägbarheten samt medföra att marknadsaktörerna kan ta fram en och samma affärsmodell för sina bredbandsprojekt. Därtill kan de administrativa kostnaderna för bredbandsstöd hållas nere om fokus läggs på ett stöd.

PTS förespråkar vidare att det framtida bredbandsstödet är ett nationellt stöd utanför landsbygdsprogrammet och regionalfonden som delvis är EU-finansierade. De EU-medel som har funnits tillgängliga till bredbandsutbyggnad inom dessa program har förbättrat förutsättningarna för statliga insatser på bredbandsområdet. Strukturen och regelverken inom befintliga program är dock i dagsläget inte anpassade för utvecklingen på bredbandsmarknaden i Sverige. Programmen upplevs medföra vissa processer samt administrativa system som fördröjer eller försvårar fördelningen av stödmedel till bredbandsprojekt. Med en ny nationell stödordning finns det förutsättningar att åstadkomma ett stödsystem som är särskilt utformat för just bredbandsutbyggnad och anpassat för den svenska bredbandsmarknaden.

En ordning där bredbandsstödet står utanför landsbygdsprogrammet och regionalfonden framöver förutsätter att den önskade utbyggnaden kan åstadkommas utan finansiering med EU-medel. Det finns dock en osäkerhet kring om det kommer vara möjligt att frigöra EU-medel till bredbandsutbyggnad inom dessa program framöver.

Enligt PTS bör en ny nationell stödordning som är baserad på en uppifrån och ner-modell tas fram så snart som möjligt för att förbättra förutsättningarna att nå målen i regeringens bredbandsstrategi. I avvaktan på en ny stödordning bör efterfrågan på bredbandsstöd fångas upp inom landsbygdsprogrammet genom de ökade medel om totalt en miljard kr som regeringen har avsatt för bredbandsutbyggnad inom nuvarande programperiod.

Det föreslagna stödet kommer liksom det nuvarande stödet inom landsbygdsprogrammet och regionalfonden vara en typ av finansieringsbidrag med direkta bidrag till bredbandsinvestorer för utbyggnaden av bredbandsnät. Sådana bidrag utgör i regel ett statligt stöd eftersom det statliga bidraget ger bredbandsinvesteraren en fördel att bedriva kommersiell verksamhet på villkor som inte skulle ha funnits tillgängliga på marknaden.²⁹

En ny stödordning bör enligt PTS bedömning utformas i enlighet med statsstödsreglerna och på ett sådant sätt att det rymms inom gruppundantaget. Gruppundantaget är generöst i sina avvägningar till fördel för utbyggnaden av bredband och erbjuder ett i statsstödsperspektiv relativt enkelt system att

²⁸ Förutsättningarna för och effekterna av att kombinera det av PTS föreslagna framtida bredbandsstödet med andra stödformer, t.ex. sådana som bygger på regional eller kommunal medfinansiering, med eller utan EU-medel, har inte utretts inom ramen för uppdraget.

²⁹ Se bl.a. EU:s riktlinjer för tillämpning av reglerna för statligt stöd på snabb utbyggnad av bredbandsnät (2013/C 25/01) ändrade genom (2014/C 198/02)

administrera. Det finns idag omfattande vägledning för vilken utredning och process som bör utföras för att en stödgivning ska anses förenlig med gruppundantaget.³⁰ En uppifrån och ner-modell med ett centralt styrt konkurrensutsättningsförfarande är också ett sådant stödsystem som gruppundantagets stöddokument utgår från. Det bör således underlätta hanteringen av den föreslagna stödordningen.

För att uppfylla gruppundantagets krav och andra behov, t.ex. robusthet och samordning av efterfrågan, bör det finnas ett nationellt regelverk, framtaget av regeringen eller myndighet efter delegation, som omfattar bl.a. följande.

- Kravställning på kartläggningar och behovsanalyser samt verktyg för fördelning av medel som är baserade på tillgången till bredband.
- Processer för att säkerställa en konkurrensneutral och objektivt utformad konkurrensutsättning.
- Krav på öppenhet i de stödfinansierade näten som säkerställer möjlighet till tillträde i enlighet med gruppundantaget.
- Byggnations- och kvalitetskrav (med utgångspunkt i Robust Fiber³¹ och/eller andra nationella krav som kommer vara kända vid framtagandet av det aktuella regelverket) som säkerställer att näten kan användas under den tekniska livslängden. Kvalitetskrav och kvalitetskontroller är avgörande för att investeringarnas värde ska kunna realiseras. I sammanhanget bör gruppundantagets krav på teknikneutralitet och graden av detaljeringsnivå för statsstödsfinansierade investeringar analyseras.
- Efterfrågestimulerande åtgärder, exempelvis genom krav på viss anslutningsgrad.
- Prioriteringsgrunder baserade på tillgången till och behovet av bredband.
- Krav på dokumentation (genom bl.a. Ledningskollen³²) och kontroller av projekt. Om möjligt bör offentlig aktör på regional nivå tilldelas medlen för utbetalning till den marknadsaktör som vunnit konkurrensutsättningen.
- Krav på transparens genom en central webbportal för alla utlysta projekt.

³⁰ Se The broadband State aid rules explained, An eGuide for Decision Makers.

³¹ Robust Fiber är ett fristående branschprojekt med etableringsstöd från PTS som syftar till att skapa en standard för hur bredbandsnät ska byggas, se <http://robustfiber.se> för mer information.

³² Ledningskollen är en webbtjänst för dokumentation av ledningar och nergrävd infrastruktur som har tagits fram av PTS, se <https://www.ledningskollen.se/>

- Lämplig och effektiv stödnivå.
- Enhetlig tillämpning och bedömning av fritidsfastigheter.

Den regionala kompetens som finns i respektive län bör användas så långt som möjligt för att säkerställa en effektiv resursanvändning. PTS föreslår att det ska vara möjligt att påverka var stödmedel ska användas genom kartläggning och prioriteringar på regional nivå. En sådan möjlighet till regional styrning kan skapa bättre förutsättningar att stämna av den behovskartläggning som sedan tidigare görs mot marknaden och därigenom förebygga att stödmedel ges till områden där bredband hade kunnat byggas ut på kommersiell grund. Mot bakgrund av de erfarenheter som redogjorts för ovan vad gäller arbetet på den regionala nivån bör möjligheterna till regional styrning av stödmedel enligt PTS bedömning kopplas till:

- Kartläggningar av både access- och transportnät (såväl befintliga som planerade) som har stämts av med marknadsaktörerna.
- Dokumenterade dialogmöten med marknaden och kommuner.

En effektiv och rättssäker regional styrning förutsätter att det finns tydliga riktlinjer kring hur underlagen för behovs- och prioriteringsanalyser tas fram och vad de bör innehålla. Faktorer som det vore önskvärt att kunna beakta vid behovsanalyser och prioriteringar skulle t.ex. kunna vara:

- Planerad utbyggnad av bredbandsnät och även andra infrastrukturer (för att åstadkomma kostnadsbesparingar till följd av samförläggning).
- Möjlighet att prioritera områden som bedöms som viktiga för tillväxt eller för att bibehålla försörjning, t.ex. behov för samhällsviktiga arbetsgivare, för turistområden eller för fritidsnäringen (bl.a. fritidshusboenden).
- Integration (hemspråksundervisning, distansarbete, tillgång till kultur och media).

En ny stödordning bör bestå av två eller flera faser som tydliggör de olika beståndsdelarna i stödprocessen. I den nu föreslagna modellen skulle en uppdelning av faser kunna var följande.

1. Kartläggning samt behovsanalys för identifiering av stödberättigade områden.
2. Prioritering av områden (på regional nivå).
3. Beslut om stöd utifrån uppställt regelverk (däribland eventuella krav på samordning av efterfrågan och anslutningsgrad).

4. Konkurrensutsättning och utbetalning av stödmedel.

För att stödförfarandet ska vara rättssäkert och effektivt är det viktigt att ansvarsuppdelningen i arbetet med de olika faserna är tydligt fastslaget i en ny stödordning.

7 Vem borde förvalta och/eller administrera ett framtida stöd?

Om kunskap om bredbandsfrågor saknas kan områdets komplexitet lätt underskattas. Bredbandsstöden ska, till skillnad från de flesta andra stödformerna i de europeiska stödordningarna som använts för perioden 2014 - 2020, samspela med en marknad och inte störa konkurrensen mer än nödvändigt för att det ska vara möjligt att nå utbyggnadsmålen. Till områdets komplexitet bidrar således förhållandet att de stödfinansierade näten ska hänga ihop med övrig infrastruktur och vara tillgängliga för marknadsaktörerna. Hanteringen av stödinsatser på bredbandsområdet kräver därför ett helhetstänkande i flera aspekter.

För att säkerställa att statliga medel till bredband används på ett så effektivt sätt som möjligt bedömer PTS att det är väsentligt att den myndigheten som ska förvalta ett sådant stöd har en helhetskompetens på bredbandsområdet. Förutom kunskap om hur bredbandsmarknaden ser ut och teknisk kunskap behöver den myndighet som förvaltar stödet vara insatt i den reglering, såväl nationell som EU-rättslig reglering, som gäller för bredbandsutbyggnad och stödgivning. PTS förespråkar att den aktör som beslutar om stöd är verksam nationellt eftersom det kan skapa bättre förutsättningar för en enhetlig och koordinerad stödgivning.

Under programperioden 2014 – 2020 har det statliga bredbandsstödet inom landsbygdsprogrammet förvaltats av Jordbruksverket och handlagts av länsstyrelserna. Bredbandsstödet inom regionalfonden har förvaltats och handlagts av Tillväxtverket. Dessa myndigheter har fått stöttning av PTS i sådana frågor som omfattas av PTS sektorskompetens.

PTS saknar den inblick i andra myndigheters verksamhet som krävs för att det ska vara möjligt att göra en ingående avvägning av dessa aktörers lämplighet att förvalta och/eller administrera ett stöd enligt föreslagen modell. Den mer konkreta ansvarsfördelningen i en sådan stödordning får bli en fråga för uppdragsgivaren om de väljer att gå vidare med den modell som PTS föreslår. I analysen nedan utgår PTS från myndighetens egna förutsättningar att förvalta och administrera en ny stödordning.

PTS som huvudman för en framtida stödinsats

PTS har redan idag flertalet regeringsuppdrag som avser bredbandsmarknaden, däribland uppdraget att årligen följa upp regeringens bredbandsstrategi. Mot den bakgrunden och med beaktande av PTS sektorskompetens på bredbandsområdet bedöms PTS vara en tänkbar aktör som huvudman för ett framtida nationellt bredbandsstöd.

I egenskap av sektorsmyndighet vad gäller elektronisk kommunikation besitter PTS idag en omfattande kompetens på bredbandsområdet. Det gäller såväl kunskap om bredbandsmarknaden, tekniska lösningar samt de regleringar som aktualiseras vid bredbandsutbyggnad och statligt stöd till bredband. Med PTS kompetens inom elektronisk kommunikation och kunskap om bredbandsmarknaden skulle det vara möjligt för myndigheten att bidra till att styra stödmedel till planerade teknikskiftesområden, t.ex. till områden där Telia Company AB avvecklar kopparnäten och det saknas tillfredställande ersättningslösningar.

Ett upplägg som i den nuvarande stödordningen, där PTS bistår de myndigheter som förvaltar bredbandsstöd med sin sektorskompetens, kan vara ett sätt att tillföra andra myndigheter den kunskap om bl.a. teknik, marknad, konkurrens och reglering som behövs för en effektiv och rättssäker förvaltning av bredbandsstöd. En risk med en sådan ordning skulle kunna vara att den mottagande myndigheten saknar ”beställarkompetens”, d.v.s. inte riktigt vet vad det skulle vara betjänt att vända sig till PTS för. Det är också svårt att genom uppdrag och liknande säkerställa en effektiv samverkan mellan flera olika myndigheter. Ett upplägg där myndigheterna har att samverka i bredbandsstödsfrågor blir istället sårbart och erfarenheterna har hittills varit att samverkans djup och kvalitet är beroende av de personer som är involverade.

Förvaltningen av ett statsstödsregelverk kräver en hög grad av juridisk styrning och en organisation som kan upprätthålla stabilitet. När PTS förvaltade stöd i enlighet med förordningen (2012:39) om offentlig medfinansiering av projekt för utbyggnad av it-infrastruktur ingick dessa moment i huvudstöden och inte i PTS verksamhet. PTS insatser flöt ovanpå de bedömningar, regelutformningar och kontroller som huvudmännen för bredbandsstöden ansvarade för och verkställde. PTS erfarenhet av att förvalta stödssystem i relation till sökanden och i relation till kontrollinsatser är därför begränsad. Om PTS ska förvalta en ny stödordning skulle myndigheten behöva bygga upp en organisation med personal med erfarenhet av att konstruera och förvalta statsstödsprogram samt erfarenhet av EU-kommissionens krav på stödförvaltning och kommissionens förhållningssätt.

För att en stödordning med PTS som huvudman ska vara effektiv och rättssäker bedömer PTS att följande förutsättningar måste vara uppfyllda.

- Bredbandsstödet består av **en** stödordning med en huvudmän. Marknadens aktörer kan då skapa en affärsmodell som svarar upp mot bredbandsstödet.
- Stödet är ett nationellt stöd och ingår inte i landsbygdsprogrammet eller regionalfonden. PTS har inte den erfarenhet och kompetens som krävs för att förvalta ett bredbandsstöd inom ramen för dessa program. För en effektiv och rättssäker förvaltning ska stödet istället kunna administreras utifrån de krav som ställs enligt gruppundantagsförordningen.
- PTS är den myndighet som bestämmer om de närmare detaljerna i den nya stödordningen.
- Det är fråga om en uppifrån och ner-modell där PTS beslutar om stöd och där offentliga aktörer på regional nivå står för att kvaliteten i kartläggningarna av behoven hålls, konkurrensutsätter stödet på konkurrensneutrala villkor samt ser till att utbyggnadsplaner upprätthålls. Ansvarsuppdelningen inom den nya stödordningen måste vara fastslagen och tydlig.
- PTS ges tillräckliga resurser för att kunna uppfylla uppdraget.

Andra möjliga aktörer för administrationen av en framtida stödinsats

Jordbruksverket

Jordbruksverket har stor erfarenhet av hantering av stöd inom landsbygdsprogrammet och har byggt upp en bred kompetens kring bredbandsstöd. Myndigheten är detaljfokuserad samt bra på uppföljning och kontroll.

Tillväxtverket

I likhet med Jordbruksverket är Tillväxtverket experter på stödhanteringen inom sitt program (bredbandsstödet inom regionalfonden). Tillväxtverket har också sedan tidigare handlagt stöd till digitala infrastrukturer.

Länsstyrelserna

Länsstyrelserna har stor erfarenhet av att handlägga bredbandsstöd och förstår effekterna av stödreglernas tillämpning. Länsstyrelserna bedöms särskilt lämpade att övervaka eller utföra konkurrensutsättningar samt sköta stödhandläggning. Deras regionala närvaro ökar förutsättningarna för att stödmedel används effektivt.

De regionalt utvecklingsansvariga organisationerna

Via de regionala bredbandskoordinatorernas arbete har de regionalt utvecklingsansvariga en ingående kunskap om behovet av bredband inom det egna området. Det ingår i bredbandskoordinatorernas uppdrag att ha upparbetade kontakter med kommunerna och marknaden.

Bredbandskoordinatorerna förvärvar därigenom värdefull kompetens i hur marknaden fungerar, t.ex. hur aktörerna agerar, kostnader/priser och utvecklingen på marknaden. Denna kunskap bör omhändertas vid utformningen av en ny stödordning.

Regionernas övriga portfölj, bl.a. vad gäller näringslivs- och infrastrukturfrågor, gör dem väl insatta i en mängd av de aspekter som blir relevanta vid prioriteringar av var bredbandsstöd ska användas. Bredbandskoordinatorerna är ofta placerade i regionernas planeringsverksamheter vilket gör dem särskilt lämpade att utföra kartläggningar av tillgång och behov samt regionala prioriteringar.

De regionalt utvecklingsansvariga (via bredbandskoordinatorerna) bedöms kunna bidra främst i kartläggnings- och prioriteringsfrågor samt för regional samverkan. Regionerna bedöms också vara lämpliga geografiska enheter för att säkerställa rimliga prioriteringar och projektstorlekar.

8 Kostnader förknippade med en ny stödordning

Oberoende av hur en ny stödordning utformas och vilken eller vilka aktörer som kommer förvalta och/eller administrera en sådan ordning är det väsentligt att den eller dessa aktörer ges tillräckliga finansiella förutsättningar för att kunna göra det på ett effektivt och rättssäkert sätt. Nedan följer en uppskattning av de resurser som behövs för förvaltningen samt handläggningen av en ny stödordning.

PTS bedömer att den myndighet som förvaltar en ny stödordning, enligt den modell som föreslagits ovan, behöver inrätta en organisation med personer som har erfarenhet av att bygga upp och förvalta statsstödsprogram inklusive erfarenhet av EU-kommissionens krav på stödförvaltning. Med beaktande av de resurser som har krävts vid uppstarten och förvaltningen av tidigare stödordningar för bredbandsstöd gör PTS bedömningen att det i ett inledande skede kan behövas ca tolv heltidsanställda och därefter minst åtta heltidsanställda för förvaltningen av det nya bredbandsstödet. Den kompetens som bedöms nödvändig i en sådan förvaltning är:

- Juridisk kompetens inom såväl svensk som europeisk lagstiftning och då särskilt vad gäller statsstöd samt upphandlingsfrågor.

- Kompetens inom de ekonomiska aspekterna av bredbandsprojekt. Däribland prissättning, kostnadseffektivitet och ekonomisk kapacitet hos stödmottagare.
- Teknisk kompetens för bedömning av planerade/gjorda investeringar samt val av material och metod.

För den handläggning som, enligt den föreslagna modellen, ska ske på den regionala nivån bedöms det krävas minst två heltidsanställda handläggare per region. För att kunna bygga en funktionell organisation bör dessa handläggare ha erfarenhet av bredbandsområdet, konkurrensutsättningar samt verksamhetsmässig uppföljning. Därutöver är det viktigt att det säkerställs resurser till den kartläggning och behovsanalys som enligt modellen ska ske på regional nivå.

PTS gör vidare bedömningen att det krävs inledande och fortlöpande utbildning samt kompetensutveckling för en rättssäker samt effektiv förvaltning och handläggning av ett nytt bredbandsstöd. Det bedöms särskilt viktigt med förberedande insatser som tillvaratar erfarenheter av tidigare bredbandsstöd samt utbildningsinsatser som omfattar genomgång av relevanta regelverk, regionala förutsättningar, grundläggande teknik och alternativ för bredbandsutbyggnad. Därtill är det väsentligt med fortlöpande kompetensutvecklingsinsatser för att de som arbetar med stödordningen ska kunna fånga upp eventuella förändringar i förutsättningarna för genomförandet av stödinsatsen.

Förvaltande respektive handläggande myndighet behöver också tillförlitliga och kvalitativa IT-stöd för administrationen av den föreslagna stödordningen. Det vore särskilt önskvärt med ett IT-system som knyter samman den beslutande myndigheten och den regionala aktören i administrationen av bredbandsstödet. Ett sådant system bör ge en samlad bild av befintliga bredbandsnät, beviljade stöd samt planerade bredbandssatsningar. Det vore fördelaktigt om de administrerande myndigheterna kunde ta del av varandras information kopplad till stödgivningen genom ett sådant system. PTS har idag inget sådant IT-system eftersom myndigheten inte tidigare har förvaltat ett liknande stöd. Det är möjligt att det på regional nivå redan finns IT-system som klarar av administrationen av det föreslagna bredbandsstödet.

Utifrån de resurser som PTS uppskattar som nödvändiga för administrationen av den föreslagna stödordningen beräknar PTS att den förvaltande myndigheten kommer behöva ett årligt anslag om minst 12 miljoner kr för en effektiv administration. För handläggningen på regional nivå bedöms det krävas minst 2 miljoner kr årligen per region. Kostnaden för ett effektivt och ändamålsanpassat IT-system bedöms uppgå till minst 1 miljon kr i

utvecklingskostnad och 500 000 – 700 000 kr årligen för drift och vidareutveckling.³³

Med den nya stödordning som PTS föreslår kommer de 1,5 miljoner kr som årligen tillförs myndigheten för regeringsuppdraget att vara expertmyndighet i relation till stödgivande myndigheter falla bort. Även övriga myndigheters (Jordbruksverkets och Tillväxtverkets) administrativa kostnader för hantering av sina respektive stöd torde falla bort när dessa stöd har upphört och det endast är den nu föreslagna stödordningen som kvarstår.

³³ De uppskattade kostnaderna baseras på schablonbelopp och underlag från PTS administrativa avdelning.